

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง การใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความรู้คำศัพท์ของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนโดยการใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อเปรียบเทียบความรู้คำศัพท์ของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนโดยการใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนป่าแลวหลวงวิทยา อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลัก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษหลัก ที่ใช้เทคนิคเอส คิว ทรี อาร์ จำนวน 16 แผน แผนละ 4 คาบต่อสัปดาห์ คาบละ 50 นาที และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างโดยโปรแกรม Desktop Author จำนวน 9 เล่ม และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและความรู้คำศัพท์ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนเพิ่มขึ้นหลังการเรียนโดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
2. ความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนเพิ่มขึ้นหลังการเรียนโดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีประเด็นที่สำคัญที่อาจนำมาอภิปรายดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการสอน โดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้วยสาเหตุดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 การสอนโดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ สนับสนุนและช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น โดยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

เนื่องจากเทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ เป็นการสอนอ่านซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่มีระบบที่ชัดเจน โดยแต่ละขั้นตอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้นและช่วยให้นักเรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านได้ด้วยตนเอง โดยเทคนิคนี้จะฝึกให้ผู้เรียนฝึกคิดตลอดเวลา มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีอิสระในการเรียน การตั้งคำถามช่วยทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าไม่ได้ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า สามารถอ่านอย่างมีจุดหมาย ทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ได้ไว้ จนเกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องในที่สุด การใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น จะทำให้การอ่านของผู้เรียนมีความหมายมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างเป็นระบบ คือ การสำรวจ การตั้งคำถาม การอ่าน การบอกคำตอบอีกครั้ง และการทบทวน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีอุปนิสัยที่ผู้เรียนจะรู้ตัวอยู่เสมอในการอ่านทุกขั้นตอน ตระหนักว่าตนคิดอะไรและคิดอย่างไรในขั้นการตั้งคำถาม การตรวจสอบความเข้าใจและการบอกคำตอบอีกครั้ง โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกวางแผนการอ่านเพื่อให้ความสำคัญกับรายละเอียดของบทอ่าน รู้ว่าควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาในส่วนใด นำโครงสร้างความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ว่ากำลังอ่านเรื่องอะไรอยู่ ถ้ามีปัญหาในการอ่านผู้เรียนสามารถตรวจสอบข้อผิดพลาดของตนเองได้และประเมินตนเองได้ ประกอบกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อและสนุกสนานในการเรียน เพราะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีสีสันสวยงาม รวมทั้งมีภาพ กราฟิกโดยเมื่ออ่านแล้วเกิดความสงสัยในความหมายของคำศัพท์ยากในบทอ่าน ผู้เรียนสามารถคลิกที่คำศัพท์นั้น ๆ เพื่อดูความหมายได้ ซึ่งถือดีว่าเป็นข้อดีของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถแทรกรูปภาพ เสียง ข้อความไปในหนังสือแต่ละเล่มได้ และถือว่ามีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านได้ดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลาเปิดดิกชันนารี ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น และจากการสังเกตผู้วิจัยขอสรุปกระบวนการอ่านของผู้เรียน โดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ ผู้เรียนใช้วิธีการกวาดสายตารวดเร็วในการหาชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง คำศัพท์ ตัวเลขต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทอ่านในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทอ่านอย่างคร่าว ๆ ทั้งยังเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ซึ่งการให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ เป็นการสำรวจข้อมูลเพื่อจุดประกายให้นักเรียนมีความสนใจใคร่รู้อยากติดตามความเป็นไปของเรื่องที่อ่านและทำให้การอ่านน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งการสำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ จะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจใคร่รู้ในเรื่องที่อ่านเพิ่มขึ้นซึ่งถือเป็นการจูงใจอย่างหนึ่ง ซึ่งในการนี้ผู้วิจัยทบทวนการหา Main idea ของเนื้อเรื่อง, reference, inference, และการหาความหมายของคำศัพท์จากบริบทรอบข้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม การตั้งคำถามช่วยทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพดีกว่าไม่ได้ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า ทำให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย อ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้โดยไม่หลงทิศทางและสามารถจับใจความสำคัญจากการอ่านได้ในที่สุด การตั้งคำถามในการอ่านจะช่วยให้การอ่านมีแนวทาง มีเป้าหมายของการอ่านที่แน่นอนชัดเจน ผู้อ่านต้องมีสมาธิในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านให้แจ่มแจ้ง ทั้งนี้เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ การตั้งคำถามจะช่วยให้ผู้อ่านมีเวลาในการไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงความเห็นหรือตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น ในขั้นนี้ผู้เรียนจะแบ่งกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามจากบทอ่านโดยแผนที่ 2 ผู้วิจัยได้สอนวิธีการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในการอ่านมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเริ่มต้นสอนผู้เรียนตั้งคำถามเริ่มต้นจาก Yes-No questions. (Is, Are, Do, Does, Did) โดยการกำหนดประโยคบอกเล่าให้กับผู้เรียน ในส่วนของการตั้งคำถามโดยใช้ Wh-Questions (What, When, Where, Why, How, Who) นั้น ผู้วิจัยฝึกให้ผู้เรียนรู้ความหมายของ Wh-Question แต่ละคำก่อน แล้วผู้วิจัยเลือกประโยคในบทอ่านทีละประโยคให้กับผู้เรียน พร้อมทั้งกำหนดคำขึ้นต้นคำถามให้กับผู้เรียนเพื่อฝึกการตั้งคำถาม จากการสังเกตพบว่าในระยะแรกของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในงานวิจัยขั้นนี้พบว่าผู้เรียน ยังไม่มีความชำนาญในการตั้งคำถาม แต่เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกฝนตั้งคำถามมากขึ้น ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อ ๆ มาจะพบว่าผู้เรียนมีความชำนาญในการตั้งคำถามมากขึ้นตามลำดับ จากนั้นในแผนต่อ ๆ ไป ผู้เรียนจะเป็นผู้ตั้งคำถามเอง ซึ่งผู้เรียนจะสามารถตั้งคำถามได้ง่ายขึ้นเพราะคำศัพท์ยากในบทอ่านจะถูกบอกความหมายไว้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยจะอธิบายความหมายของคำศัพท์โดยใช้รูปภาพ การเปรียบเทียบ การบอกความหมาย การใช้ประโยคต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ ประกอบกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสิ่งแปลกใหม่ น่าสนใจ และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะศึกษาเพราะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีสีสันสวยงาม มีภาพประกอบ จากจุดเด่นต่าง ๆ ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จึงช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านมากยิ่งขึ้น ทำให้การตั้งคำถามมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเห็นว่าการที่ผู้เรียนได้ฝึกตั้งคำถามจาก

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จะทำให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามได้ดี เพราะรู้ความหมายของคำศัพท์ยากในบทอ่านที่ผู้วิจัยได้ให้ตัวอย่างประโยค รูปภาพให้กับผู้เรียนและมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ การตั้งคำถามเองมีส่วนช่วยในการอ่านของผู้เรียนมากกว่าการให้ผู้เรียนเรียนรู้ในการตั้งคำถามเป็นรายบุคคลหรือจากครูผู้สอน สรุปได้ว่าการตั้งคำถามจะนำไปสู่ใจความสำคัญและรายละเอียดที่สำคัญของบทอ่าน โดยผู้เรียนสามารถตั้งคำถามได้ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่แผนการสอนที่ 4 เป็นต้นไป

ขั้นที่ 3 ขั้นการอ่านและขั้นที่ 4 ขั้นการบอกคำตอบอีกครั้ง ในขั้นนี้สามารถดำเนินไปพร้อมกันได้หลังจากที่ผู้เรียนได้ช่วยกันตั้งคำถามในขั้นที่แล้ว ผู้เรียนจะอ่านเนื้อเรื่องในบทอ่านจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ละเอียดอีกครั้งเพื่อหาคำตอบของคำถามเหล่านั้น พร้อมกับบอกคำตอบปากเปล่าออกมา และจดบันทึกคำตอบลงในสมุดได้กำหนดไว้

ขั้นที่ 5 ขั้นทบทวน เป็นขั้นสุดท้ายของเทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนมีการทบทวนสิ่งที่บันทึกลงสมุดของตนที่ได้จากการอ่านบทอ่านและทบทวนคำตอบอีกครั้ง หากว่ามีข้อมูลที่ขาดหายไปก็สามารถกลับไปอ่านซ้ำ ทบทวน และเพิ่มเติมข้อความลงใน เอส คิว ทรี อาร์ ชาร์ท ได้ โดยการอ่านซ้ำ ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น

กล่าวโดยสรุปคือ การใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนเนื่องจากจุดเด่นหลายประการของเทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ ซึ่งเป็นเทคนิคที่ทำให้ผู้เรียนเกิดอภิปัญญา โดยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักสำรวจ ตั้งคำถามอ่านอย่างมีจุดหมาย บอกคำตอบอีกครั้งและทบทวนบทอ่านด้วยตนเอง รวมทั้งการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการใช้สื่อการสอนที่ดึงดูดความสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น และเป็นสื่อที่ทำทาสมาสามารถของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ประการที่ 2 เทคนิคเอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้น ดังนี้

จากการนำเทคนิคเอส คิว ทรี อาร์ มาใช้กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงขึ้น จากการเปิดอ่านบทอ่านและได้ศึกษาความหมายของคำศัพท์ไปพร้อม ๆ กับการอ่านเพื่อจะหาคำตอบให้ได้ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์เพิ่มมากขึ้น และปัจจัยที่มีความสำคัญในการทำความเข้าใจกับบทอ่าน คือ ความรู้คำศัพท์ การที่ผู้อ่านจะเข้าใจข้อความที่อ่านได้ถ้าทราบความหมายของคำจึงจะทำให้ผู้เรียน

สามารถตอบคำถามในบทอ่านได้อย่างถูกต้อง ประกอบกับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถแทรกรูปภาพที่สวยงาม สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน สามารถเปิดย้อนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องและดูความหมายของคำศัพท์ยากที่ครูกำหนดให้ได้ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนซึ่งผู้วิจัยของสรุปขั้นตอนการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้สำรวจ คำศัพท์ยาก ตัวเลข ชื่อผู้แต่งต่าง ๆ ก่อน ในขั้นนี้ ถือได้ว่าเป็นขั้นแรก que ผู้เรียนจะได้เจอกับคำศัพท์ในบทอ่าน ได้ผู้วิจัยมอบหมายให้อ่าน สร้างความคุ้นเคยกับคำศัพท์ที่ปรากฏในบทอ่าน พร้อมทั้งบันทึกคำศัพท์ยากลงในสมุด

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ฝึกตั้งคำถาม จากการฝึกให้ผู้เรียนตั้งคำถามนั้น คำศัพท์ในบทอ่านถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำผู้เรียนไปสู่ความเข้าใจเนื้อเรื่อง ดังนั้นก่อนที่ผู้เรียนจะตั้งคำถามได้นั้น คำศัพท์ในบทอ่านจึงถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำพานักเรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ผู้วิจัยได้บอกความหมายของคำศัพท์ยากไว้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ผู้เรียนได้เปิดดูความหมายของคำศัพท์เมื่อไม่เข้าใจ โดยผู้เรียนสามารถเปิดดูความหมายของคำศัพท์ได้ซ้ำ ๆ เมื่อไม่เข้าใจความหมายนั้น ดังนั้นในขั้นของการตั้งคำถามผู้เรียนก็จะมีความรู้ด้านคำศัพท์ในบทอ่านเพิ่มมากขึ้น จากการเปิดดูความหมายของคำศัพท์ยากในบทอ่านนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน ในขั้นนี้ผู้เรียนจะอ่านบทอ่านที่กำหนดไว้ การที่ผู้เรียนจะเข้าใจบทอ่านนั้นจะต้องมีความรู้คำศัพท์เป็นอย่างดี เพราะคำศัพท์ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน ดังนั้นในขั้นนี้เมื่อผู้เรียนเรียนอ่านบทอ่านในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นักเรียนจะเปิดดูความหมายของคำศัพท์เข้าไปเข้ามา จนกว่าจะเข้าใจในบทอ่าน ดังนั้นจากขั้นที่หนึ่งถึงขั้นที่สามนี้ ผู้เรียนจะเปิดดูความหมายของคำศัพท์มากกว่า 3 ครั้ง ดังนั้นการที่นักเรียนคำศัพท์นี้บ่อย ๆ จะส่งผลให้นักเรียนจดจำความหมายของคำศัพท์นั้นได้เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 4 ขั้นบอกคำตอบ ในขั้นนี้ผู้เรียนจะตอบคำถามที่ได้จากการตั้งคำถามด้วยตนเอง ดังนั้นในขั้นนี้นักเรียนต้องบอกคำตอบให้กับกลุ่มเพื่อนฟัง จากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ในขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ทบทวนคำศัพท์มากที่สุด เพราะการที่ผู้เรียนจะบอกคำตอบให้กับเพื่อนได้นั้นผู้เรียนจำเป็นต้องรู้ความหมายของคำศัพท์ก่อน ถึงจะสามารถตอบคำถามได้

ขั้นที่ 5 ขั้นทบทวน ในขั้นนี้ผู้เรียนจะมีการทบทวนถามคำถามกับเพื่อนสลับกันไปมาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทอ่านมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุปแล้วการนำเทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ มาใช้กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอ่านอย่างมีจุดหมาย ตระหนักรู้เสมอว่าในการที่ผู้เรียนจะทำความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษนั้นจะต้องใช้วิธีการอย่างไร รู้วิธีในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากคำถามที่

ผู้เรียนที่ได้ไว้ และพยายามที่จะหาคำตอบจากบทอ่านในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ได้ และมีการทบทวนความรู้ในบทอ่านและคำศัพท์ที่ปรากฏในบทอ่านซ้ำแล้วซ้ำอีก รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานระหว่างการอ่าน ซึ่งทำให้ครูผู้สอนถูกลดบทบาทลงไปเรื่อย ๆ เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจแล้วผู้เรียนก็สามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถนำวิธีการนี้ไปใช้ในการอ่านเรื่องต่อ ๆ ไปและพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการอ่านได้ต่อไป ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรฝึกผู้เรียนให้รู้จักเทคนิคสำคัญการอ่านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความรู้คำศัพท์ของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1. ควรมีการปฐมนิเทศผู้เรียนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย วิธีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ก่อนการสอนจริง เพื่อให้ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง
2. เวลาในการดำเนินการสอนค่อนข้างจำกัดและเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ จึงไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพราะในการสอนแบบเทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ เป็นขั้นตอนที่มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน ควรมีเวลาในการสอนบทอ่านให้จบภายในครั้งเดียว
3. เนื่องจากขั้นตั้งคำถาม มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนควรอธิบายถึงความสำคัญของการตั้งคำถาม กลวิธีการฝึกตั้งคำถามในเบื้องต้น กระตุ้นความคิดของผู้เรียนจนสามารถตั้งคำถามได้แล้ว จึงดำเนินการเรียนการสอน
4. การอธิบายความหมายของคำศัพท์แต่ละคำในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีความสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้สอนควรเลือกใช้รูปภาพที่เหมาะสมควรจะเป็นภาพเคลื่อนไหวบ้าง เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ควรมีการอ่านออกเสียงคำศัพท์โดยเจ้าของภาษา ซึ่งจะเป็นผลดีต่อผู้เรียนในการฝึกอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง และควรมีปุ่มเปิด-ปิด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกเองตามความต้องการของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยโดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในครั้งนี้ใช้เวลาเพียง 8 สัปดาห์ และพบว่าความเข้าใจในการอ่านและการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น หากเพิ่มระยะเวลาในการฝึกต่อไป ผู้เรียนจะมีความเข้าใจในการอ่านและความรู้คำศัพท์อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ดังนั้นควรเพิ่มระยะในการฝึกโดยใช้ในระยะยาว

2. ควรมีการวิจัยการสอนโดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ ผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับวิชาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยการสอนโดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ ผ่านสื่ออื่นๆ เช่น สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, e-learning เป็นต้น

4. ควรจะมีการวิจัยการสอนโดยใช้เทคนิค เอส คิว ทรี อาร์ กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การฟัง-พูด ทักษะการคิดต่าง ๆ เป็นต้น